Europos Parlamentas
2024-2029

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2025/0132(COD)

17.10.2025

***I
PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348
(COM(2025)0259 – C10-0088/2025 – 2025/0132(COD))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Lena Düpont

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra
***	Pritarimo procedūra
***I	Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
***II	Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
***III	Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento pakeitimai, išdėstomi dviejuose stulpeliuose

Išbrauktos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu*** kairiajame stulpelyje. Keičiamos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu*** abiejuose stulpeliuose. Naujas tekstas žymimas ***pusjuodžiu kursyvu*** dešiniajame stulpelyje.

Kiekvieno pakeitimo antraštės pirmoje ir antroje eilutėse nurodoma atitinkama svarstomo teisės akto projekto dalis. Jei pakeitimas susijęs su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis.

Parlamento pakeitimai, pateikiami konsoliduoto teksto forma

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu ▌ arba perbraukiamos. Keičiamos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį tekstą išbraukiant arba perbraukiant.
Išimties tvarka nežymimi grynai techninio pobūdžio pakeitimai, kuriuos padarė atitinkamos tarnybos, rengdamos galutinį tekstą.

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS 5

AIŠKINAMOJI DALIS 13

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348 (COM(2025)0259 – C10-0088/2025 – 2025/0132(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2025)0259),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 78 straipsnio 2 dalies d punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C10-0088/2025),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 60 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A10-0000/2025),

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;

2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;

3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento
1 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(1a) vertindamos, ar trečioji šalis atitinka sąlygas, kad būtų laikoma saugia trečiąja šalimi Reglamento (ES) 2024/1348 tikslais, valstybės narės turėtų galėti atsižvelgti į tai, ar ta šalis yra įtraukta į Sąjungos ar nacionalinį saugių kilmės šalių, kaip nurodyta to reglamento 61 straipsnyje, sąrašą. Šalies įtraukimas į tokį sąrašą gali būti svarbus bendros žmogaus teisių padėties ir stabilumo toje šalyje požymis. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad prašytojas galėtų veiksmingai naudotis veiksminga apsauga toje trečiojoje šalyje, laikantis negrąžinimo principo ir Reglamento (ES) 2024/1348;

Or. en

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento
2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(2) pagal tarptautinę pabėgėlių teisę, visų pirma Ženevos konvenciją, arba tarptautinę žmogaus teisių teisę, visų pirma Europos žmogaus teisių konvenciją, nereikalaujama, kad tarp prašytojo ir saugios trečiosios šalies būtų ryšys. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją, kai negalima nustatyti ryšio tarp prašytojo ir atitinkamos saugios trečiosios šalies, su sąlyga, kad pagal su atitinkama trečiąja šalimi sudarytą susitarimą ar nustatytą tvarką prašytojų, kuriems taikomas tas susitarimas ar tvarka, pateiktų veiksmingos	(2) pagal tarptautinę pabėgėlių teisę, visų pirma Ženevos konvenciją, arba tarptautinę žmogaus teisių teisę, visų pirma Europos žmogaus teisių konvenciją, nereikalaujama, kad tarp prašytojo ir saugios trečiosios šalies būtų ryšys. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją, kai negalima nustatyti ryšio tarp prašytojo ir atitinkamos saugios trečiosios šalies, su sąlyga, kad pagal ***Europos Sąjungos arba vienos ar daugiau valstybių narių*** su atitinkama trečiąja šalimi sudarytą susitarimą ar nustatytą tvarką prašytojų,

apsaugos prašymų pagrįstumą reikalaujama išnagrinėti iš esmės;	kuriems taikomas tas susitarimas ar tvarka, pateiktų veiksmingos apsaugos prašymų pagrįstumą reikalaujama išnagrinėti iš esmės;

Or. en

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento
2 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(2a) siekiant užtikrinti vienodą Sąjungos teisės taikymą ir išvengti skirtingos valstybių narių praktikos, turėtų būti skatinama naudoti Europos Sąjungos su trečiosiomis šalimis sudarytus susitarimus ar nustatytą tvarką. Tokiomis Sąjungos lygmens priemonėmis sukuriama bendra teisinė ir procedūrinė bendradarbiavimo prieglobsčio ir migracijos srityje sistema, užtikrinama atitiktis Sąjungos teisei ir standartams ir sustiprinamas valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas taikant saugios trečiosios šalies koncepciją;

Or. en

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento
3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(3) valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją remdamosi prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies ryšiu, ***dėl kurio prašytojui būtų pagrįsta*** vykti į tą trečiąją šalį;	(3) valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją remdamosi prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies ryšiu, ***nes pagrįsta tikėtis, kad prašytojas galėtų*** vykti į tą trečiąją šalį ***ir ten prašyti apsaugos***;

Or. en

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento
4 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(4a) siekiant išsaugoti saugios trečiosios šalies koncepcijos veiksmingumą ir užtikrinti nuoseklų jos taikymą visoje Sąjungoje, tą koncepciją taikančios valstybės narės, prieš nagrinėdamos tarptautinės apsaugos prašymą iš esmės, turėtų visapusiškai pasinaudoti visais Reglamente (ES) 2024/1348 nustatytais pagrindais. Todėl jos turėtų išsamiai įvertinti, ar galima veiksmingai taikyti sąlygas, susijusias su ryšiu, tranzitu arba esamu susitarimu ar nustatyta tvarka su atitinkama trečiąja šalimi. Tik tais atvejais, kai nė viena iš šių sąlygų negali būti taikoma arba kai trečioji šalis atsisako priimti arba pakartotinai įleisti prašytoją, prašytojui turėtų būti suteikta galimybė pasinaudoti prieglobsčio procedūra Sąjungoje;

Or. en

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento
5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(5) atsižvelgiant į nelydimų nepilnamečių pažeidžiamumą ir tikslinės paramos poreikį, saugios trečiosios šalies koncepcija nelydimiems nepilnamečiams turėtų būti taikoma tik tais atvejais, kai galima nustatyti ryšį su atitinkama trečiąja šalimi ar buvusį tranzitą per ją ir tenkinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1348 59 straipsnio 6 dalyje nustatytos sąlygos. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad priimant visus su nepilnamečiais susijusius sprendimus	(5) atsižvelgiant į nelydimų nepilnamečių pažeidžiamumą ir tikslinės paramos poreikį, saugios trečiosios šalies koncepcija nelydimiems nepilnamečiams turėtų būti taikoma tik tais atvejais, kai galima nustatyti ryšį su atitinkama trečiąja šalimi ar buvusį tranzitą per ją ir tenkinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1348 59 straipsnio 6 dalyje nustatytos sąlygos. ***Vis dėlto tais atvejais, kai esama pagrįstų priežasčių manyti, kad nelydimas nepilnametis kelia***

pirmiausia būtų atsižvelgiama į vaiko interesus;	***pavojų nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, valstybės narės taip pat turėtų galėti taikyti tą koncepciją pagal su atitinkama trečiąja šalimi sudarytus susitarimus ar nustatytą tvarką. Visais atvejais*** valstybės narės turėtų užtikrinti, kad priimant visus su nepilnamečiais susijusius sprendimus pirmiausia būtų atsižvelgiama į vaiko interesus;
	Or. en

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl reglamento
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(6) būtina didinti skaidrumą, susijusį su valstybių narių susitarimų su saugiomis trečiosiomis šalimis sudarymu ir valstybių narių tvarkos su saugiomis trečiosiomis šalimis nustatymu, siekiant padėti valstybėms narėms ir Komisijai nustatyti visapusišką požiūrį į migracijos išorės aspektą ir koordinuoti savo pastangas trečiųjų šalių atžvilgiu siekiant taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją. Ta taip pat leistų stebėti, ar su trečiosiomis šalimis sudaryti susitarimai ar nustatyta tvarka atitinka šiuo reglamentu nustatytas sąlygas. Tai taip pat turėtų sudaryti sąlygas nuosekliau ir darniau taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją visoje Sąjungoje ir prisidėti prie bendro tinkamo bendros Europos prieglobsčio sistemos veikimo. Šiuo tikslu turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės, prieš sudarydamos susitarimus arba prieš nustatydamos tvarką su trečiosiomis šalimis, apie tai informuotų Komisiją ir kitas valstybes nares;	(6) būtina didinti skaidrumą, susijusį su valstybių narių susitarimų su saugiomis trečiosiomis šalimis sudarymu ir valstybių narių tvarkos su saugiomis trečiosiomis šalimis nustatymu, siekiant padėti valstybėms narėms ir Komisijai nustatyti visapusišką požiūrį į migracijos išorės aspektą ir koordinuoti savo pastangas trečiųjų šalių atžvilgiu siekiant taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją. Ta taip pat leistų stebėti, ar su trečiosiomis šalimis sudaryti susitarimai ar nustatyta tvarka atitinka šiuo reglamentu nustatytas sąlygas. Tai taip pat turėtų sudaryti sąlygas nuosekliau ir darniau taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją visoje Sąjungoje ir prisidėti prie bendro tinkamo bendros Europos prieglobsčio sistemos veikimo. Šiuo tikslu turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės, ***pradėdamos derybas ir*** prieš sudarydamos susitarimus arba prieš nustatydamos tvarką su trečiosiomis šalimis, apie tai informuotų Komisiją ir kitas valstybes nares;
	Or. en

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl reglamento
7 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(7) valstybės narės turėtų galėti imtis būtinų priemonių, kad ***pašalintų pavojų***, kad prašytojai, kuriems taikoma saugios trečiosios šalies koncepcija, pasislėps, be kita ko, apribodamos judėjimo laisvę pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1346[2] 9 straipsnį arba sulaikydamos atitinkamą prašytoją pagal tos direktyvos 10 straipsnį, kad įvertintų prašymų priimtinumą;	(7) valstybės narės turėtų galėti imtis ***visų*** būtinų priemonių, kad ***užkirstų kelią pavojui***, kad prašytojai, kuriems taikoma saugios trečiosios šalies koncepcija, pasislėps, be kita ko, apribodamos judėjimo laisvę pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1346[2] 9 straipsnį arba sulaikydamos atitinkamą prašytoją pagal tos direktyvos 10 straipsnį, kad įvertintų prašymų priimtinumą;
[2] 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1346, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, (OL L, 2024/1346, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).	[2] 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1346, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, (OL L, 2024/1346, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

Or. en

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento
8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(8) siekiant padidinti procedūrinį veiksmingumą, prašytojas turėtų neturėti automatinės teisės pasilikti valstybės narės teritorijoje, kad galėtų apskųsti sprendimus dėl nepriimtinumo, priimtus remiantis saugios trečiosios šalies koncepcija. Vis dėlto atitinkamo sprendimo grąžinti vykdymas turi būti sustabdytas laikotarpiu, per kurį atitinkamas asmuo gali pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą pirmosios instancijos teisme***, ir,*** kai toks skundas pateikiamas, ***esant pavojui***, kad ***bus*** pažeistas negrąžinimo principas;	(8) siekiant padidinti procedūrinį veiksmingumą, prašytojas turėtų neturėti automatinės teisės pasilikti valstybės narės teritorijoje, kad galėtų apskųsti sprendimus dėl nepriimtinumo, priimtus remiantis saugios trečiosios šalies koncepcija. Vis dėlto atitinkamo sprendimo grąžinti vykdymas turi būti sustabdytas laikotarpiu, per kurį atitinkamas asmuo gali pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą pirmosios instancijos teisme***.*** Kai toks skundas pateikiamas, ***vykdymas gali būti sustabdytas tik tuo atveju, jei esama***

pagrįstų priežasčių manyti, kad ***dėl tokio išsiuntimo būtų*** pažeistas negrąžinimo principas;

Or. en

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies -1 punktas (naujas)
Reglamentas (ES) 2024/1348
59 straipsnio 3 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	-1) 59 straipsnio 3 dalis papildoma šia pastraipa:
	Vertindamos, ar trečioji šalis atitinka sąlygas, kad būtų laikoma saugia trečiąja šalimi pagal šį straipsnį, valstybės narės gali atsižvelgti į tai, ar ta šalis yra įtraukta į Sąjungos ar nacionalinį saugių kilmės šalių, kaip nurodyta šio reglamento 61 straipsnyje, sąrašą.

Or. en

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a papunktis
Reglamentas (ES) 2024/1348
59 straipsnio 5 dalies b punkto i papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
i) tarp prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies yra ryšys, ***kuriuo remiantis jis galėtų pagrįstai vykti į tą šalį;***	i) tarp prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies yra ryšys,

Or. en

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a papunktis

Reglamentas (ES) 2024/1348
59 straipsnio 5 dalies b punkto iii papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
iii) su atitinkama trečiąja šalimi sudarytas susitarimas ar nustatyta tvarka, pagal kurį (***-ią***) reikalaujama prašytojų, kuriems taikomas tas susitarimas ar tvarka, pateiktus veiksmingos apsaugos prašymus nagrinėti iš esmės.	iii) ***Sąjungos arba vienos ar daugiau valstybių narių*** su atitinkama trečiąja šalimi sudarytas susitarimas ar nustatyta tvarka, pagal kurį (***kurią***) reikalaujama prašytojų, kuriems taikomas tas susitarimas ar tvarka, pateiktus veiksmingos apsaugos prašymus nagrinėti iš esmės.

Or. en

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalies 1 punkto b papunktis
Reglamentas (ES) 2024/1348
59 straipsnio 5 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Taikant pirmos pastraipos b punktą, pirmiausia atsižvelgiama į vaiko interesus. Pirmos pastraipos b punkto iii papunktis netaikomas, kai prašytojas yra nelydimas nepilnametis.	Taikant pirmos pastraipos b punktą, pirmiausia atsižvelgiama į vaiko interesus. Pirmos pastraipos b punkto iii papunktis netaikomas, kai prašytojas yra nelydimas nepilnametis***, išskyrus atvejus, kai esama pagrįstų priežasčių manyti, kad nelydimas nepilnametis kelia pavojų nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai pagal nacionalinę teisę***.

Or. en

AIŠKINAMOJI DALIS

Komisijos pasiūlymas iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1348, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos procedūra, kiek tai susiję su saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymu, yra laiku atliktas ir tikslingas žingsnis siekiant užtikrinti, kad bendra Europos prieglobsčio sistema taptų patikima ir veiksminga. Juo šalinami ilgalaikiai nenuoseklumai, susiję su tuo, kaip valstybės narės taiko šią koncepciją, ir reaguojama į nacionalinių valdžios institucijų raginimus užtikrinti didesnį lankstumą ir teisinį aiškumą.

Saugios trečiosios šalies koncepcija tebėra viena esminių tarptautinės apsaugos politikos dalių. Ji atspindi pagrindinį principą: asmenys, kuriems reikia apsaugos, turėtų gauti tokią apsaugą, tačiau nebūtinai Europos Sąjungoje, kai jiems galėtų būti suteikta veiksminga apsauga trečiojoje šalyje, kuri laikoma jiems saugia. Vis dėlto per pastarąjį dešimtmetį praktiškai naudotis šia priemone trukdė procedūrų sudėtingumas ir skirtingas valstybių narių aiškinimas, visų pirma susiję su reikalavimu dėl ryšio tarp prašytojo ir trečiosios šalies ir automatiniu stabdomuoju skundų poveikiu. Tiek institucinėje analizėje, tiek nepriklausomų ekspertų vertinimuose daroma išvada, kad būtinus patikslinimus galima atlikti nepažeidžiant tarptautinės ar Sąjungos teisės.

Pirmasis patobulinimas yra susijęs su ryšio kriterijumi. Kaip yra pripažinęs Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras ir patvirtinusi teisės doktrina, tarptautinėje teisėje nėra nustatyto reikalavimo, kad tarp prašytojo ir šalies, kuri laikoma saugia, būtų asmeninis ryšys. Nors ryšio buvimas gali palengvinti praktinį bendradarbiavimą, tai nėra būtina teisėtumo sąlyga. Todėl Komisija pagrįstai siūlo nustatyti, kad šis elementas būtų neprivalomas, taip suteikiant valstybėms narėms galimybę lanksčiai nustatyti, ar ir kaip jį taikyti, atsižvelgiant į operatyvines aplinkybes ir bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis aktų ar tvarkos buvimą.

Be to, reikia nepamiršti, jog pasiūlyme taip pat reikalaujama, kad valstybės narės, prieš sudarydamos susitarimus arba nustatydamos tvarką su saugiomis trečiosiomis šalimis, apie tai informuotų Komisiją ir kitas valstybes nares, nes tai užtikrintų didesnį skaidrumą, abipusį informuotumą ir galiausiai sustiprintų Sąjungos išorės migracijos valdymo pastangų koordinavimą ir nuoseklumą.

Šis pakeitimas nesusilpnina pagrindinių teisių ir nesumažina apsaugos standartų. Priešingai, jis atspindi tikrovę, kad ryšys dažnai tapdavo administracine kliūtimi, o ne apsaugos priemone. Išlaikydami individualaus vertinimo principą užtikriname, kad kiekvienas atvejis ir toliau būtų nagrinėjamas siekiant patvirtinti, kad atitinkamam asmeniui trečiojoje šalyje gali būti suteikta veiksminga apsauga, įskaitant negrąžinimo principo laikymąsi ir galimybę naudotis teisingomis procedūromis. Keičiasi ne apsaugos lygis, o valstybių narių gebėjimas nuosekliai ir veiksmingai taikyti koncepciją.

Antrasis patobulinimas yra susijęs su stabdomuoju skundų poveikiu. Pagal galiojančias taisykles pateikus skundą dėl sprendimo dėl nepriimtinumo, grindžiamo saugios trečiosios šalies koncepcija, automatiškai sustabdomas perdavimas, kol bus priimtas galutinis sprendimas. Nors šia apsaugos priemone siekiama apsaugoti prašytojus nuo bet kokios grąžinimo rizikos, ji taip pat lėmė ilgai trunkančius teisminius ginčus ir nenuoseklią praktiką

visoje Sąjungoje. Automatinio stabdomojo poveikio panaikinimu, kartu garantuojant prašytojo teisę prašyti sustabdyti bylos nagrinėjimą teisme, siekiama nutraukti šią praktiką. Teisminė institucija ir toliau turi teisę priimti sprendimą dėl sustabdymo, kai kyla tikėtina grąžinimo ar kitos nepataisomos žalos rizika.
Šis subalansuotas požiūris visapusiškai atitinka Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį ir Teisingumo Teismo bei Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją. Jurisprudencijoje žmogaus teisių srityje aiškiai konstatuota, kad teisė į veiksmingą teisinę gynybą reiškia ne automatinį sustabdymą visais atvejais, o tik tai, kad teisių gynimo priemonė gali, kai reikia, turėti stabdomąjį poveikį. Taigi pasiūlymu išsaugoma teisminė apsauga ir kartu atkuriamas procedūros veiksmingumas. Be to, taip užkertamas kelias teisiškai neapibrėžtoms situacijoms, kai praeityje prašytojai keletą mėnesių ar metų būdavo įstrigę nežinioje, nes tai kenkia pasitikėjimui prieglobsčio sistemomis ir sukuria nereikalingą administracinę naštą valstybėms narėms.

Turime didinti prieglobsčio ir grąžinimo procedūrų nuoseklumą ir taip prisidėti prie vientisesnės sistemos. Padarydami taisykles aiškesnes ir paprastesnes, mes sustipriname partneryste grindžiamą bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, užtikrindami, kad su saugiomis trečiosiomis šalimis sudaryti susitarimai ir nustatyta tvarka būtų abipusiai naudingi, būtų laikomasi atsakomybės pasidalijimo principų ir visapusiškai gerbiamos pagrindinės teisės. Tai papildo platesnę Sąjungos išorės migracijos politiką, įskaitant būsimus grąžinimo centrus ir specialiai pritaikytus readmisijos susitarimus, kuriuose veiksmingos apsaugos koncepcija tebėra svarbiausia.

Komisijos pasiūlymas neperžengia tarptautinės teisės ir Ženevos konvencijos ribų. Juo ne panaikinamos apsaugos priemonės, bet atkuriamas ES teisės proporcingumas. Kai kuriomis dabartinio akto nuostatomis reglamentuojama daugiau nei pagal tarptautinius reikalavimus (vadinamasis perteklinis reglamentavimas), todėl šia peržiūra norime pasiekti, kad jos būtų paprasčiausiai suderintos su taikytinomis teisės aktuose nustatytomis pareigomis.

Politiniu požiūriu šis pranešimo projektas yra konkretus indėlis įgyvendinant Migracijos ir prieglobsčio paktą. Jis rodo, jog Sąjunga gali greitai imtis veiksmų, kad pašalintų procedūrines kliūtis, trukdančias tinkamai veikti jos prieglobsčio sistemai. Būtent to reikalauja tvirta ir sąžininga migracijos politika: ne tik greitų ir vykdytinų, bet ir teisiškai pagrįstų procedūrų, kuriomis gerbiamos pagrindinės teisės.

Norime padidinti patikimumą tiek viduje, tiek išorėje. Suteikiame valstybėms narėms veiksmingesnes prieglobsčio valdymo priemones, kartu siųsdami aiškią žinią, kad ES tebėra įsipareigojusi atsižvelgti į apsaugos poreikius ir užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinių įsipareigojimų dėl tarptautinės apsaugos, tačiau esame pasiryžę užkirsti kelią piktnaudžiavimui prieglobsčio sistema ir ilgai trunkantiems procedūriniams vėlavimams. Mes taip pat sudarome sąlygas greičiau bendradarbiauti su saugiomis šalimis partnerėmis ir skatiname dalytis atsakomybe pasitelkiant struktūrinius susitarimus.

Mūsų tikslas – prisidėti prie ilgalaikio tikslo – sukurti tvarią Europos prieglobsčio struktūrą, grindžiamą solidarumu, pasitikėjimu ir nuspėjamumu. Todėl mums reikia ne konceptualios peržiūros, o šių pragmatiškų pakoregavimų, užtikrinančių, kad saugios trečiosios šalies mechanizmas veiktų taip, kaip buvo numatyta iš pradžių, siekiant, kad visoms susijusioms šalims būtų užtikrinti greiti, sąžiningi ir teisėti rezultatai.

Tai yra ne standartų sumažinimas, o Europos gebėjimo derinti principus su praktiškumu įtvirtinimas. Veikianti ir patikima prieglobsčio sistema yra būtina siekiant išlaikyti visuomenės pasitikėjimą ir valstybių narių solidarumą. Su saugia trečiąja šalimi susijusi reforma – tai konkretus žingsnis siekiant šio tikslo ir aiškus ženklas, kad Europos Sąjunga sugeba apsaugoti savo sienas, puoselėti savo vertybes ir pasiekti rezultatų.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, pranešėja mano, kad Komisijos pasiūlyme reikalaujama tik tikslinių patobulinimų, kad būtų užtikrintas visiškas teisinis aiškumas ir veiklos nuoseklumas.

Vertindamos, ar trečioji šalis laikoma saugia trečiąja šalimi, valstybės narės galėtų atsižvelgti į tai, kad ši šalis jau įtraukta į saugių kilmės šalių sąrašą Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu. Ši aplinkybė gali būti bendro šalies stabilumo ir pagarbos žmogaus teisėms rodiklis.

Siekdamos užtikrinti, kad saugios trečiosios šalies koncepcija būtų taikoma nuosekliai ir veiksmingai, valstybės narės, prieš nagrinėdamos prieglobsčio prašymą iš esmės, pirmiausia turėtų atsižvelgti į visas esamus pagrindus – tokius kaip ryšys, tranzitas ar esama tvarka. Tik tuo atveju, jei nė vienas iš jų netaikomas, procedūra Sąjungoje turėtų būti tęsiama.

Siekiant užtikrinti nuoseklų Sąjungos teisės taikymą ir išvengti skirtingos praktikos, turėtų būti skatinama naudoti ES lygmens susitarimus ar nustatytą tvarką su trečiosiomis šalimis, nes jais sukuriama bendra sistema, laikomasi Sąjungos standartų ir sustiprinamas valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas.

Saugios trečiosios šalies koncepcija netaikoma nelydimiems nepilnamečiams, jei ji taikoma remiantis susitarimu arba nustatyta tvarka su saugia trečiąja šalimi. Vis dėlto valstybėms narėms turėtų būti leidžiama taikyti šią koncepciją remiantis tokiu pagrindu, kai esama pagrįstų priežasčių manyti, kad nepilnametis kelia pavojų nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai. Taip išlaikoma apsaugos ir saugumo pusiausvyra ir užtikrinamas nuoseklumas su galiojančiomis taisyklėmis dėl pasienio procedūros.

Kadangi nekontroliuojamas pasislėpimo pavojus pakenktų saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymui, valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad užkirstų kelią tokiam pasislėpimui.

Galiausiai siūlome patobulinti taisykles dėl stabdomojo poveikio paaiškinant, kad vykdymas gali būti sustabdytas tik tuo atveju, jei esama pagrįstų priežasčių manyti, kad dėl išsiuntimo būtų pažeistas negrąžinimo principas. Taip užtikrinama visapusiška pagarba pagrindinėms teisėms ir išvengiama nereikalingo procedūrų vilkinimo.

Pranešėja palankiai vertina Komisijos iniciatyvą ir pritaria tam, kad ji būtų greitai priimta, papildant nedideliais patikslinimais, kuriais siekiama padidinti teisinį tikrumą ir skaidrumą. Parodydamas lankstumą dėl ryšio kriterijaus ir patvirtindamas peržiūrėtas stabdomojo poveikio taisykles, Europos Parlamentas gali padėti sukurti nuoseklų aktą, kuris padėtų užtikrinti tiek apsaugą, tiek veiksmingumą.